T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2015 / 664
KARAR NO : 2015 / 665
KARAR TR : 28.9.2015

ÖZET : 1-Hukuk uyuşmazlıklarında, adli yargı yerince görevsizlik kararı verildikten sonra, dava dosyası gönderilmekle idari yargı yerinde dava açılmış sayılmayacağı;

2- 2247 sayılı Yasada öngörülen koşulları taşımayan BAŞVURUNUN, aynı Yasanın 27. maddesi uyarınca REDDİ gerektiği hk.

-
-
-

K A R A R

Davacı : A. A.
Vekilleri : Av. İ.D.-Av. T. P.D.
Davalı : Milli Eğitim Bakanlığı
Vekili : Av.I. Y.

O L A Y : Davacı vekili dilekçesinde; müvekkilinin, Şanlıurfa'da Otelcilik Turizm Meslek Lisesi Uygulama Oteli'nde belirsiz süreli iş akdiyle usta öğretici olarak çalışırken, iş akdinin hiçbir gerekçe gösterilmeden feshedildiğini; müvekkilinin, 01.04.2010 tarihinden 05.04.2013 tarihine kadar aralıksız çalıştığını; çalıştığı süre içerisinde iş yasasında öngörülen süreden daha fazla çalıştırılmasına rağmen kendisine fazla mesai ücreti ödenmediğini; müvekkilinin sağlık sorunları, aile problemleri gibi istisnalar hariç haftalık izin kullanmadığını, gün içerisinde ancak 15 dakika yemek için işe ara verdiğini, bunun dışında sürekli çalıştığını; bu şekilde sürekli fazla mesai yaptığını ancak bunun karşılığı olan ücreti almadığını; bunun yanında yıllık izin de kullanmadığını, kendisine hafta tatili ücreti, bayram-genel tatil ücretleri dini milli bayram ücretlerinin de ödenmediğini ifade ederek; fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla Davalı'dan şimdilik;100,00 TL kıdem tazminatı, 100,00 TL ihbar tazminatı, 100,00 TL fazla mesai ücreti, 100,00 TL hafta tatili ücreti, 100,00 TL bayram ve genel tatil ücreti ve 100,00 TL yıllık izin ücreti olmak üzere toplam 600,00 TL tazminat ve alacağın, kıdem tazminatı için iş akdinin fesih tarihinden, diğer alacaklara ise borçlunun temerrüde düşmüş sayıldığı tarihten itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tahsiline karar verilmesi istemiyle 29.7.2013 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

Davacı vekili daha sonra davalarını 10.418,06 TL olarak ıslah etmiştir.

Şanlıurfa 3.İş Mahkemesi; 17.2.2014 gün ve E:2013/72, K:2014/53 sayı ile, uyuşmazlığın esasını inceleyerek karar vermiş; temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 9.Hukuk Dairesi; 9.12.2014 gün ve E:2014/11182, K:2014/37695 sayı ile görev nedeniyle Mahkeme kararını bozmuştur.

ŞANLIURFA 3.İŞ MAHKEMESİ: 30.3.2015 gün ve E:2015/72, K:2015/122 sayı ile, "(…) Taraf vekillerinin temyizi üzerine mahkememiz kararı Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin yukarıda belirtilen ilamı ile "657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 89. maddesinde "Her derecedeki eğitim ve öğretim kurumları ile Üniversite ve Akademi (Askeri Akademiler dahil), okul, kurs veya yaygın eğitim yapan kurumlarda ve benzeri kuruluşlarda öğretmen veya öğretim üyesi bulunmaması halinde öğretmenlere, öğretim üyelerine veya diğer memurlara veyahut açıktan atanacaklara ücret ile ek ders görevi verilebilir. Ücretle okutulacak ders saatlerinin sayısı, ders görevi alacakların nitelikleri ve diğer hususlar ilgili Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulunun kararı ile tespit olunur, hükümleri yer almaktadır.

Bu maddeye istinaden çıkarılan, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı kurumlarında sözleşmeli veya ek ders görevi ile görevlendirilecek uzman ve usta öğreticiler hakkında yönetmeliğin 5/2 maddesi uyarınca da, Uzman ve Usta Öğreticilerin 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 89 uncu maddesi uyarınca 02/12/1998 tarihli ve 98/12120 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen ve Yöneticilerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine ilişkin Esaslarda belirtilen miktarda ek ders görevi verilebileceği belirtilmiştir.

Görev konusu kamu düzenine ilişkin olup, mahkemece kendiliğinden dikkate alınmalıdır.

İş mahkemelerinin görev alanını hakim, tarafların iddia ve savunmalarına göre değil, 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesini esas alarak belirleyecektir.

Ayrıca belirtmek gerekir ki, işçinin İş Kanunu kapsamında kalmaması halinde iş mahkemesine açılan davada, davanın esastan reddi usule aykırıdır. Dava dilekçesinin görev nedeni ile reddi ve adli yargı görevli ise davanın görevli hukuk mahkemesine gönderilmesine karar verilmesi gerekir.

İdari Yargının görevli olması "dava dilekçesinin yargı yolu yanlışlığı nedeni ile reddine" karar verilmesi gerekir. İdari Yargı görevli ise gönderme kararı verilemez.

5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesi uyarınca İş Kanununa göre işçi sayılan kimselerle işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya iş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözüm yeri iş mahkemeleridir.

Davacının dışarıdan ücretli usta öğretici olarak görevlendirildiği, davacıya ücretlerinin 657 Sayılı Devlet Memurları kanununun 89. Maddesine uygun olarak Bakanlar Kurulunca çıkarılan kararlar uyarınca T.C. Maliye Bakanlığınca belirlenen ders ücretleriyle ödendiği anlaşılmaktadır.

Davacının sosyal güvenlik hukuku yönünden Sosyal Sigortalar Kurumu kapsamında gösterilmesi iş sözleşmesi ile çalıştığını göstermez.

Davacı 657 sayılı yasanın 89. maddesinde belirtilen statü içinde görevlendirilmiştir. Davacı ile davalı arasında iş sözleşmesi bulunmamaktadır. Taraflar arasındaki ilişkinin statü hukukuna tabi olduğunun kabulü gerekir. Aradaki hukuki ilişki iş sözleşmesi, bir başka anlatımla işçi-işveren ilişkisi olarak nitelenemez.

Bu hukuki olguya göre uyuşmazlığın çözüm yeri idari yargı olup, Mahkemece "dava dilekçesinin yargı yolunun caiz olmaması nedeni ile usulden reddine" karar verilmesi gerekir" şeklinde bozularak mahkememize gönderilmiştir.

Bozma sonrası yapılan yargılamada davacı vekili direnme, davalı vekili bozmaya uyma talep etmiştir. Mahkememizce bozmaya uyulmuştur.

Tüm dosya kapsamı, Yargıtay bozma ilamı birlikte değerlendirildiğinde; dava dilekçesinin yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle usulden reddine dair aşağıdaki gibi hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

Dava dilekçesinin yargı yolunun caiz olmaması nedeni ile usulden reddine…" karar vermiş, bu karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Davacı vekili 13.4.2015 tarihinde İş Mahkemesine verdiği dilekçe ile, görevsizlik kararı verilip kesinleşen E:2015/72 sayılı dosyanın, davaya bakmakla görevli Şanlıurfa Nöbetçi İdare Mahkemesine gönderilmesini talep etmiştir.

Şanlıurfa 3.İş Mahkemesi; 11.5.2015 gün ve E:2015/72 sayılı üst yazıyla dava dosyasını İdare mahkemesine göndermiştir.

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesinde, "Adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.

Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir" hükmüne yer verilmiştir.

2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un "İdare Mahkemelerinin Görevleri" başlıklı değişik 5. maddesinde;

"1- İdare Mahkemeleri, Vergi Mahkemelerinin görevine giren davalarla ilk derecede Danıştay'da çözümlenecek olanlar dışındaki, a) İptal davalarını, b) Tam yargı davalarını, c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan idari sözleşmelerinden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davaları, d) Diğer kanunlarla verilen işleri çözümler.

2-Özel Kanunlarda Danıştay'ın görevli olduğu belirtilen ve İdari Yargılama Usulü Kanunu ile İdare Mahkemelerinin görevli kılınmış bulunduğu davaları çözümler." hükmüne yer verilmiştir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" başlıklı 2. maddesinin 1. fıkrasında idari dava türleri; idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar olarak sayılmıştır.

Dava dosyasının ve Şanlıurfa 3. İş Mahkemesi'nin E:2015/72 sayılı dosyasının birlikte incelenmesinden; davacının 657 sayılı Kanun'un 89. maddesi uyarınca ek ders ücreti karşılığında davalı idare ile aralarında yapılan ve her yıl yenilenen "Ek Ders Görevi Verilerek Görevlendirilen Usta Öğretici Ferdi Hizmet Sözleşmesi" ile 01/04/2010-05/04/2013 tarihleri arasında Şanlıurfa İli, Merkez Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesinde usta öğretici olarak çalıştığı, davacı ile yeniden sözleşme yapılmayarak işten çıkarıldığı, bunun üzerine kıdem ve ihbar tazminatı, fazla mesai alacağı, milli ve dini bayram ile resmi tatil çalışmalarının karşılığının ve yıllık izin ücreti alacağının tazminine karar verilmesi istemiyle açılan davada Şanlıurfa 3. İş Mahkemesinin 17/02/2014 tarih ve E:2013/72, K:2014/53 sayılı kararı ile davanın kabulüne dair karar verildiği, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yapılan temyiz üzerine Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin 09/12/2014 tarih ve E:2014/11182, K:2014/37695 sayılı kararı ile uyuşmazlığın idari yargı yerlerinin görev alanına girdiği gerekçesiyle kararın bozulduğu, Şanlıurfa 3. İş Mahkemesince bozma kararına uyularak 30/03/2015 tarih ve E:2015/72, K:2015/122 sayılı kararı ile bozma kararına uyularak uyuşmazlığın çözüm yerinin idari yargı yerleri olması nedeniyle dava dilekçesinin usulden reddedildiği, davacı vekilinin dosyanın Şanlıurfa İdare Mahkemesine gönderilmesi talebi üzerine (usule aykırı olarak) dosyanın Mahkememize gönderildiği görülmüştür.

5510 sayılı Kanunun 3.maddesinde; kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken kişi sigortalı olarak tanımlanmış; 79.madde ile başlayan Dördüncü Kısmında, primlere ilişkin hükümlere yer verilmiş; 101. maddesinde "Bu kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür" denilmiştir.

Öte yandan, 4857 sayılı İş Kanununun 1.maddesinde, Kanunun amacının, işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemek olduğu belirtilmiş; aynı zamanda, bakılan davanın da konusunu oluşturan "İş Sözleşmesi, Türleri ve Feshi" hususuna Kanunun 8.maddesi ve devamında, kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ilişkin hususlara ise Kanunun değişik maddelerinde yer verilmiştir.

Diğer taraftan; 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 1. maddesinde, "İş Kanununa göre işçi sayılan kimselerle (o kanunun değiştirilen ikinci maddesinin Ç, D ve E fıkralarında istisna edilen işlerde çalışanlar hariç) işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya İş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözülmesi ile görevli olarak lüzum görülen yerlerde iş mahkemeleri kurulur.

Bu mahkemeler:

A) (Mülga: 18/10/2012-6356/81 md.)

B)İşçi Sigortaları Kurumu ile sigortalılar veya yerine kaim olan hak sahipleri arasındaki uyuşmazlıklardan doğan itiraz ve davalara da bakarlar.

İş mahkemesi kurulmamış olan yerlerdeki bu davalara o yerde görevlendirilecek mahkeme tarafından, temsilci üyeler alınmaksızın, bu kanundaki esas ve usullere göre bakılır.

Fiili ve hukuki imkânsızlıklar dolayısıyla iş mahkemesinin toplu olarak görevini yapamadığı hallerde de yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

(Ek fıkra: 2/7/2012-6352/39 md.) Birden fazla iş mahkemesi bulunan yerlerde, sosyal güvenlik hukukundan kaynaklanan davaların görüleceği iş mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenebilir." denilmiştir.

Olayda, davacının, Şanlıurfa ili, Merkez Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesinde 657 sayılı Kanunun 4. maddesinde belirtilen istihdam şekillerinden biri ile çalıştırılmadığı, ayrıca davacının 657 sayılı Kanunun 89.maddesine dayanılarak çalıştırılmasının davacıyı kamu personeli yapmayacağı, davacının, mahalli mülki amirin tasarrufu ile çalıştığı, imzaladığı iş sözleşmesine (Ek Ders Görevi Verilerek Görevlendirilen Usta Öğretici Ferdi Hizmet Sözleşmesi) istinaden idareyle arasında hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen kıdem ve ihbar tazminatı ile fazla mesai, milli ve dini bayram, resmi tatil çalışmasından kaynaklanan alacakları ile yıllık izin ücreti alacağının iş kanunundan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümünün 02/03/2015 tarih ve E:2015/87, K:2015/106 sayılı kararı da bu yöndedir.

Açıklanan nedenlerle, 2247 Sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyasının ile Şanlıurfa 3. İş Mahkemesi'nin E:2015/72 sayılı dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, dosyanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesi'nin karar vermesine kadar ertelenmesine…" karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 28.9.2015 günlü toplantısında: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, 2247 sayılı Yasa'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ;

Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19.maddesinde, "Adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.

(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008 – 5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir" denilmiştir. Aynı Yasanın 27. maddesinde ise, Uyuşmazlık Mahkemesinin, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceleyeceği; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddedeceği kuralına yer verilmiştir.

Öte yandan; 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun "Görevsizlik veya yetkisizlik kararı üzerine yapılacak işlemler" başlıklı 20.maddesinin 1.fıkrasında; " (1) Görevsizlik veya yetkisizlik kararı verilmesi hâlinde, taraflardan birinin, bu karar verildiği anda kesin ise bu tarihten, süresi içinde kanun yoluna başvurulmayarak kesinleşmiş ise kararın kesinleştiği tarihten; kanun yoluna başvurulmuşsa bu başvurunun reddi kararının tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde kararı veren mahkemeye başvurarak, dava dosyasının görevli ya da yetkili mahkemeye gönderilmesini talep etmesi gerekir. Aksi takdirde, bu mahkemece davanın açılmamış sayılmasına karar verilir." hükmüne yer verilmiş; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 'İdari davaların açılması' başlıklı 3. maddesinde; idari davaların, Danıştay, idare mahkemesi ve vergi mahkemesi başkanlıklarına hitaben yazılmış imzalı dilekçelerle açılması öngörülmüş; aynı Kanunun 9. maddesinde; çözümlenmesi Danıştay'ın idare ve vergi mahkemelerinin görevlerine girdiği halde adli ve askeri yargı yerlerine açılmış bulunan davaların görev noktasından reddi halinde bu hususdaki kararların kesinleşmesini izleyen günden itibaren otuz gün içinde görevli mahkemelerde dava açılabileceği hükme bağlanmış; Yasanın "İlk inceleme üzerine verilecek karar" başlıklı 15.maddesinin 1.fıkrasının (a) bendinde; " 1. (Değişik bent: 05/04/1990 - 3622/6 md.) Danıştay veya idare ve vergi mahkemelerince yukarıdaki maddenin 3 üncü fıkrasında yazılı hususlarda kanuna aykırılık görülürse, 14 üncü maddenin; a) 3/a bendine göre adli ve askeri yargının görevli olduğu konularda açılan davaların reddine; idari yargının görevli olduğu konularda ise görevli veya yetkili olmayan mahkemeye açılan davanın görev veya yetki yönünden reddedilerek dava dosyasının görevli veya yetkili mahkemeye gönderilmesine, (…) karar verilir" denilmiştir.

Dosyanın, 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca incelenmesinden:

Hukuk uyuşmazlıklarında, görevli veya yetkili olmayan mahkemeye açılan davanın görev veya yetki yönünden reddedilerek dava dosyasının görevli veya yetkili mahkemeye gönderilmesi, ancak aynı yargı düzeni içinde yer alan mahkemeler arasında olanaklı olup; bu hususa ilişkin 6100 sayılı H.M.K'nın 20. (1086 sayılı H.U.M.K.'nun 27.) maddesiyle 2577 sayılı İ.Y.U.K.' nun 15. maddesinin 1. fikrası (a) bendinin ikinci cümlesinde yer alan "görev" kuralları, aynı yargı düzeni içindeki mahkemelerin işbölümü esasına ilişkin düzenlemelerdir. Oysa yargı yolunu değiştiren görevsizlik kararı verilmesi durumunda, görevli olduğundan bahisle farklı bir yargı düzeninde yer alan mahkemeye dava dosyasının gönderilebilmesine olanak tanıyan bir düzenleme bulunmamaktadır.

Göreve ilişkin kararın, işbölümü esasına göre veya yargı yolu bakımından verilmiş olması farklı sonuçlar doğurmaktadır. Şöyle ki; işbölümü esasına göre verilen görevsizlik kararı sonucu dava dosyasının görevli mahkemeye gönderilmesi durumunda, dava başvuru tarihi itibariyle görevli mahkemede açılmış sayılmaktadır. Yargı yolunu değiştiren görevsizlik kararı verilmesi durumunda ise, görevli olduğu işaret edilen yargı yerine, bu yargı yerinin uyguladığı usul kurallarına uygun olarak yeniden dava açılması zorunlu bulunmaktadır.

Olayda, idare mahkemesine hitaben yazılmış dilekçeyle açılmış bir dava bulunmadan, davacı vekilinin talebi üzerine, Şanlıurfa 3.İş Mahkemesince bir üst yazı ekinde dava dosyası Şanlıurfa İdare Mahkemesine gönderilmiş ve idari yargı yerince, kendisine gelen adli yargı yerine ait dava dosyası üzerinden inceleme yapılarak Uyuşmazlık Mahkemesine başvuruda bulunulmuş olup, yukarıda yapılan açıklamalara göre, İ.Y.U.K.'nun 3 ve 9. maddelerinde öngörülen şekilde usulüne uygun olarak idari yargı yerine açılmış bir dava bulunduğundan söz etmek olanaksızdır.

2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre, adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı merciince, davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, dava dosyalarının gerekçeli başvuru kararı ile birlikte görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesi ve elindeki işin incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin ertelenmesine karar verilmesi gerekmektedir. Ancak, başvuru koşullarının incelenebilmesi için öncelikle, yargı yerinde usulüne göre açılmış bir dava bulunması gerektiği tartışmasızdır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İkinci Dairesinin 14.10.2008 tarihli Mesutoğlu –Türkiye kararında (Başvuru No: 36533/04); asliye hukuk mahkemesine açılan tazminat davasında bu mahkemece davanın görev yönünden reddine, başvuranların kararın kesinleşmesinden itibaren 10 gün içinde dava açmaları halinde dava dosyasının yetkili idare mahkemesine gönderilmesine karar verildiği, davacıların öngörülen sürede başvurmaları üzerine yine bu mahkemece dava dosyasının ilgili idare mahkemesine gönderildiği, İdare Mahkemesince de mahkemelerine İdari Yargılama Usulü Kanunu hükümlerine göre davacılar tarafından açılan bir davanın mevcut olmadığı gerekçesiyle davanın usulden reddedildiği, temyiz edilen bu kararın Danıştay'ca onandığı, davacıların adil yargılanma haklarının ihlali iddiasıyla Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine (AİHM'ne) başvurdukları, AİHM 2. Dairesince yapılan incelemede ise davanın somutunda İdari Yargılama Usulü Kanununun 9 uncu maddesinin uygulamasının çok katı biçimde ve aşırı şekilci gerçekleşmesi nedeniyle, başvuranların mahkemeye erişim haklarının ve dolayısıyla Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 6/1 nci maddesinin ihlal edildiği sonucuna varıldığı görülmektedir. Mahkememizce konuya ilişkin idari yargı içtihatları üzerinde yapılan araştırmada; Danıştay 6. Dairesi uygulamasında AİHM'nin temas edilen kararına işaretle, Asliye Hukuk Mahkemesinin görevsizlik kararı sonrası davacının 30 günlük süre içerisinde başvurarak dosyanın görevli idare mahkemesine gönderilmesini talep etmesi halinde, Asliye Hukuk Mahkemesine yaptığı başvuru tarihinin görevli İdare Mahkemesine başvurma tarihi olarak kabulü gerektiğinin belirtildiği anlaşılmaktadır. (Dnş. 6. D.nin 27.9.2012 tarih ve E.2012/4525, K.2012/4622 sayılı kararı.) Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 31.5.2007 tarih ve E.2006/4713,K.2007/1302 sayılı kararında ise "… ilgililerin süresi içinde adli yargı yerine verdikleri ve dosyanın idari yargı merciine gönderilmesi istemini içeren dilekçelerin 'dilekçe reddi' kararı verilerek dava dilekçesi durumuna getirilmek suretiyle işin esasının incelenmesine geçilmesi hukuken olanaklı ise de, adli yargı yerinin kendiliğinden dava dosyasını idari yargı yerine göndermesi halinde, dosya mahkemenin esasına kaydedilerek davanın incelenmesine geçilemeyecektir. Davada davacının yazılı bir istemi olmaksızın doğrudan idari yargı merciine dosyanın 2577 sayılı Yasanın 9/1. maddesi hükmü karşısında esasa kaydedilmeyerek veya esasa hataen kaydedilmiş ise dosya kaydının kapatılarak mahkemesine iadesi gerekmektedir…" denilmektedir.

Davanın somutunda, Şanlıurfa 3.İş Mahkemesince verilen görevsizlik kararı, Mahkemece davacı vekilinin talebi üzerine Şanlıurfa İdare Mahkemesine gönderilmiş; ancak bu mahkemece usulü yönden bir karar (dilekçe reddi) verilmeyip, davada görevsiz olduğu düşüncesiyle, görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar verilmiştir. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 3. ve 9. maddeleri uyarınca idari yargı yerlerinde bizzat dava açma, davacıların uymak zorunda olduğu emredici bir hüküm olduğu gibi, 492 sayılı Harçlar Kanununun ilgili hükümleri ve tarifeleri gereğince böyle bir davanın harca tabi olduğu izahtan varestedir. İlgili mevzuatında gerekli değişiklik yapılmadığı sürece, bu yasal yükümlülüklerin ihmali ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin anılan kararının Mahkememizce doğrudan uygulanması suretiyle, benzer bütün davaların bu şekilde sonuçlandırılması mümkün görülmemiştir.

Bu durumda, ortada idare mahkemesine hitaben yazılmış dilekçeyle açılmış bir dava bulunmadığından, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen koşullar gerçekleşmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Yasada öngörülen koşulları taşımayan başvurunun, aynı Yasanın 27. maddesi uyarınca reddi gerekmiştir.

S O N U Ç :2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan BAŞVURUNUN, aynı Yasanın 27. maddesi uyarınca REDDİNE, 28.9.2015 gününde, Üye Süleyman Hilmi AYDIN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
ÖZGÜLDÜR	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN

KARŞI OY

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 1. maddesinde, "Uyuşmazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli, idari ve askeri yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir" ve 27. maddesinde, "Uyuşmazlık Mahkemesi, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceler; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddeder" denilmiştir.

Öte yandan; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 3. maddesinin birinci fıkrasında (Değişik: 10/6/1994-4001/2 m.d.), "İdari davalar, Danıştay, İdare mahkemesi ve vergi mahkemesi başkanlıklarına hitaben yazılmış imzalı dilekçelerle açılır" ve 9. maddesinin birinci fıkrasında (Değişik: 5/4/1990 - 3622/2 md.), "Çözümlenmesi Danıştayın, idare ve vergi mahkemelerinin görevlerine girdiği halde, adli ve askeri yargı yerlerine açılmış bulunan davaların görev noktasından reddi halinde, bu hususta kararların kesinleşmesini izleyen günden itibaren otuz gün içinde görevli mahkemede dava açılabilir. Görevsiz yargı merciine başvurma tarihi Danıştaya, idare ve vergi mahkemelerine başvurma tarihi olarak kabul edilir" hükmü yer almıştır.

Olayda, adli yargı yerince yargı yolu bakımından görevsizlik kararı verilen dava dosyası davacı vekilinin istemi üzerine idari yargı yerine gönderilmiş ve bu yargı yerince, adli yargı yerine ait dava dosyası üzerinde inceleme yapılarak davada adli yargının görevli olduğu gerekçesiyle 2247 sayılı Yasanın 19. maddesi uyarınca görev uyuşmazlığının çözümü için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar verilmiş olup, İdari Yargılama Usulü Kanununun 3 ve 9. maddelerinde öngörülen şekilde usulüne uygun olarak idari yargı yerinde açılmış bir dava bulunduğundan sözetmek mümkün değildir.

Durum böyle olmakla birlikte, İdari Yargılama Usulü Kanunu'na göre yapılan usule aykırılığın 2217 sayılı Kanunun 27. maddesi kapsamında incelenemeyeceği, bu hususun Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görev ve yetkisi dışında kaldığı, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının varlığı kabul edilerek çözüme kavuşturulmasının dava ekonomisine ve Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kuruluş amacına uygun düşeceği, bu nedenle görev uyuşmazlığının esası incelenerek görevli yargı yerinin belirlenmesi gerektiği düşüncesi ile sayın çoğunluğun görüşüne katılmıyorum.

Üye
Süleyman Hilmi AYDIN